

МЕДИЦИНА

обучение без край и професия за цял живот

материал на Борислав Борисов

Медицинското образование е задължително, за да упражнявате някоя от многобройните професии в структурата на здравеопазването – лекар, лекар по гентална медицина, фармацевт, зъботехник, здравен инспектор, рехабилитатор, медицинска сестра, акушер, лаборант и т.н. Най-често обучението на студентите по медицина е организирано в три етапа.

Първи етап – предклинично обучение (две години) дава на студентите необходимите биологични и медицински знания, които представляват основа за клиничното им обучение като лекари.

Втори етап – клинично обучение (четири години), което има за цел придобиване на познания за диагностициране и лечение на болния. След III курс обучението се извършва по циклична система, при която изпитите се полагат перманентно през учебната година след приключване на занятията по съответната дисциплина.

Трети етап – преддипломен стаж, който се провежда в университетските болници и болнични бази, и има за цел прилагането на усвоените знания при леглото на болния и в приемния кабинет.

България

В България и тази година няма промени в най-добрите университети. За трета поредна година Медицински университет - Пловдив беше класиран на първо място заедно с МУ - София от Рейтинговата система на висшите учебни заведения в страната в направление „Медицина“. Университетът заема второ място със специалностите „Фармация“ и „Обществено здраве“, а на трето се нареждат „Стоматология“ и „Здравни грижи“.

В Рейтинговата система са събрани и обобщени данни за близо 100 индикатора, които измерват различни аспекти от дейността на висшите училища, включително учебния процес, учебната среда, социално-битовите и административни услуги, научната работа, престижа, както и реализацията на завършилите на пазара на труда и регионалната значимост. Тези индикатори са формирани на базата на статистически данни, събрани от различни източници, включително и чрез социологически проучвания.

И освен третата поредна година за най-добър университет, Медицински университет – Пловдив отбелязва и 75 години от въвеждане на обучение на медицина в Медицинския факултет. В него се намира най-иновативната образователна структура – Медицинският симулационен тренировъчен център. За петгодишния период от създаването си Центърът беше оборудван с най-модерна техника и успя да се утвърди като първокласна учебна база.

Ето и пълната класация на университетите по медицина у нас:

Място	Университет	Град	Оценка
1.	Медицински университет	Пловдив	75
1.	Медицински университет	София, Враца	75
2.	Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“	Варна, Велико Търново, Сливен, Шумен	74
3.	Медицински Университет	Плевен	70
4.	Софийски университет „Св. Климент Охридски“	София	69
5.	Тракийски университет	Стара Загора, Хасково	62

Източник: Рейтингова система на висшите училища в България 2020

Останалите висши училища не са включени в класацията поради липса на достатъчно данни, които да позволяват тяхното класиране

Двойно повече млади хора се обучават за лекари

Хубави новини за образованието по медицина у нас. През последните 7 години броят на студентите се е удвоил – от около 6 000 през 2013 г. до близо 12 500 през 2020 г. Мнозинството от обучаващите се обаче са чужденци (56% от всички студенти по медицина в България).

Общо във всички професионални направления, които подготвят кадри за здравеопазването (включително „Стоматология“, „Фармация“, „Здравни грижи“ и „Обществено здраве“) през 2020 г. се обучават над 28 000 студенти. Това прави 13% от всички студенти в страната. За сравнение, през 2013 година в тези професионални направления са се обучавали малко над 19 000 студенти, представляващи едва 7% от студентите.

Ръстът на студентите в здравните специалности е част от „трайна

**За трета поредна година
Медицински университет –
Пловдив беше
класиран на първо
място**

тенденция на рационализиране на структурата на българското висше образование и нейното доближаване до потребностите на пазара на труда", твърдят авторите на рейтинга.

Най-ниска безработица в медицината

Не можем да не отбележим и още един плюс на образованието по медицина - най-ниска безработица (под 1%) и най-висока степен на приложение на придобитото висше образование (над 90%) за поредна година се наблюдават сред завършилите професионалните направления „Медицина“, „Фармация“, „Стоматология“ и „Военно дело“.

Такси

Относно таксите, новините не са добри. В много професионални направления има увеличение над 45% на сумата и вече е особено непосилна в медицинските специалности.

Таксата за обучение срещу заплащане в специалност „Медицина“ за учебната 2020/2021 година в Медицинския университет в Пловдив например се е увеличила с близо 50% - от 7090 лв. миналата година на 10 448 лв. сега. Това е таксата за студенти от първи до трети курс, за горните три курса сумата е 10 198 лв. При специалност „Дентална медицина“ завишението е 14% (942 лв.) и таксата е станала 8032 лв. за първите три години и 7782 лв. за IV-VI курс. За фармация увеличението е 16% (1120 лв.), като таксата е 9446 лв. за I-III курс и 9196 лв. за IV-VI курс. Платено обучение в бакалавърска степен за медицински сестри струва 4153 лв. при 4015 лв. преди година.

В Медицинския университет във Варна таксата за медицина вече е 10 212 лв. за I-III курс и 9912 лв. за IV-VI курс, като поскъпването е сходно с това в Пловдив, тъй като миналата година и във Варна платеното обучение е било 7090 лв. на година за първите три години и 6790 лв. за следващите три. Във Варна дентална медицина се учи в платен прием срещу 8032 лв. (7732 лв. за IV-VI курс), а фармация - срещу 8209 лв. (7909 лв. за IV-VI курс). За медицински сестри обучението отново е поскъпнало от 4265 лв. преди година на 4854 лв. сега.

Значително по-малко е поскъпването в Медицинския университет в София. Там таксата за медицина се е повишила от 6790 лв. миналата година на 6908 лв. сега. Платените студенти по дентална медицина плащат даже по-ниска сума от миналогодишната - 6633 лв. сега при 6790 лв. миналата година. При фармацията е по-сериозното увеличение - от 6790 лв. на 8440 лв. Обучението в бакалавърските програми на Медицинския колеж струва 3102 лв.

В Плевен платеното обучение по медицина струва 9111 лв. на година, а по фармация - 6872 лв. В направление здравни грижи таксата е 4804 лв.

Повишението произтича от изменения в Закона за висше образование, с които размерът на таксите се обвързва с допълнителен показател - комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда. Тази оценка се формира на база на критерии, определени с правителствено постановление и се променя ежегодно. Това означава, че всяка година таксите ще имат различен размер. Именно с променения закон обясняват поскъпването университетите.

Обучение по света

Да учиш медицина в най-елитните университети в САЩ е много скъпо. Само обучението на година е от порядъка на 35-45 000 долара, а с другите такси и разходи може да надхвърли 60 000 долара. Като умножите тази сума по пет или шест се получава едно малко състояние. Основен принцип е, че такъв тип образование се финансира със заем. Инвестицията обаче си струва. С диплома от тези университети не би трябвало да имате проблем в кариерата, а годишната заплата на утвърден хирург в добра частна болница е сериозно шестцифрено число.

През последните 7 години броят на студентите се е удвоил - от около 6 000 през 2013 г. до близо 12 500 през 2020 г

Обичайната такса за година обучение в Канада е около 15 000 щатски долара.

Образованието по медицина в САЩ е може би най-доброто в света, но е и по-скъпо от това в Европа. Като цяло завършилите медицина могат да очакват кариера в професии, които в световен план са с висок социален статус. Остава да дочакаме това да се случи и у нас, защото медиците го заслужават, работейки ежедневно за опазването на човешкия живот.

**Да учиш медицина
в най-елитните
университети в
САЩ е много скъпо**

Място	Университет	Държава
1.	Harvard University	САЩ
2.	University of Oxford	Великобритания
3.	University of Cambridge	Великобритания
4.	Stanford University	САЩ
5.	Johns Hopkins University	САЩ
6.	Massachusetts Institute of Technology (MIT)	САЩ
7.	University of California, San Francisco	САЩ
8.	UCL	Великобритания
8.	University of California, Los Angeles (UCLA)	САЩ
10.	Karolinska Institutet	Швеция

Източник: QS World Ranking 2020

Обучение в Европа

След влизането на България в ЕС, да учиш в Европа вече е много по-лесно и евтино, а в някои държави, предимно северните, висшето образование е напълно безплатно.

Британските университети по принцип са най-скъпите в Европа. След излизането на Великобритания от ЕС минималната такса е 9250 паунда, като образованието може да достигне и до 40 000 паунда на година. Много зависи в кой университет искате да се обучавате.

Университетите в Европа и Америка са с автономен статут и всеки определя индивидуално условията за прием, и е трудно да се изведат общи изисквания за прием. Където и да кандидатствате медицина обаче, трябва да знаете, че изискванията са високи, защото тя е от т.нар. „елитни“ специалности. И американските и европейските вузове изискват висок успех от дипломите, високи резултати на TOEFL, IELTS или CAE за английски език или съответно сертификат по езика на конкретната държава. При кандидатстване в почти всички медицински училища в САЩ и Канада трябва да държите Medical College Admission Test (MCAT). Вузовете в Европа не прилагат MCAT, а свои индивидуални тестове, например UK Clinical Aptitude Test (УККАТ) в Англия. Желаетелите да изучават медицина често преминават през интервюта, събеседвания и писане на есета.

Място	Университет	Държава
1.	University of Oxford	Великобритания
2.	University of Cambridge	Великобритания
3.	UCL	Великобритания
4.	Karolinska Institutet	Швеция
5.	Imperial College London	Великобритания
6.	University of Copenhagen	Дания
7.	King's College London	Великобритания
8.	The University of Edinburgh	Великобритания
9.	Ludwig-Maximilians-Universität München	Германия
10.	Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg	Германия

Източник: QS Europe Ranking 2020